

Υδατάνθρακες-Πρωτεΐνες-Λίπη

- α. Σε ποιες μεγάλες ομάδες διακρίνονται οι υδατάνθρακες;
β. Να αναφέρετε τους υδατάνθρακες που ανήκουν σε καθεμιά από τις παραπάνω ομάδες.

2. Ποιες είναι οι δομικές μονάδες των πρωτεϊνών;

Απάντηση

Δομική μονάδα όλων των πρωτεϊνών είναι τα αμινοξέα. Η κάθε πρωτεΐνη προκύπτει από τη συνένωση πολλών μορίων αμινοξέων τα οποία συνδέονται με έναν ειδικό δεσμό, τον πεπτιδικό. Σε κάθε πρωτεΐνη η σύνδεση αυτή γίνεται με μια καθορισμένη και μοναδική αλληλουχία. Στο σχηματισμό των πρωτεϊνών συνήθως μετέχουν 20 αμινοξέα.

3. Ποια είναι η βιολογική αξία των πρωτεϊνών για τον ανθρώπινο οργανισμό;

Απάντηση

- τη συντήρησή του και την αντικατάσταση των πρωτεϊνών που χάνονται από τους ιστούς με τα βιολογικά υγρά,
- την παραγωγή ενέργειας έμμεσα, όταν η πρωτεΐνη χρησιμοποιείται για την παραγωγή γλυκόζης, σε περιπτώσεις έντονης μυϊκής άσκησης,
- τη σύνθεση ενζύμων, δηλαδή βιοκαταλυτών, ορμονών, όπως η αδρεναλίνη, καθώς και μορίων που μεταφέρουν άλλες ουσίες,
- την παραγωγή αντισωμάτων, δηλαδή ειδικών πρωτεϊνών, που αντιστέκονται σε ουσίες-εισβολείς στον οργανισμό που τον κάνουν να νοσεί.

5. α. Ποιες είναι οι κυριότερες λιπαρές ουσίες;

Απάντηση

Τα λίπη και τα έλαια

- Ποιες λιπαρές ουσίες χαρακτηρίζονται ως λίπη και ποιες ως έλαια;

Απάντηση

Λίπη ονομάζονται τα μείγματα γλυκεριδίων που είναι στερεά σε συνήθεις θερμοκρασίες και έλαια αυτά που είναι υγρά.

- Να αναφέρετε ορισμένα είδη λιπών και ελαίων.

Απάντηση

Πίνακας 9: Λίπη και έλαια		
ζωικά	βούτυρο	ηπατέλαιο
	βοδινό λίπος	ιχθυέλαιο
	χοιρινό λίπος	μουρουνέλαιο
	κ.λπ.	κ.λπ.
φυτικά	βούτυρο του κακάο	ελαιόλαδο
	βούτυρο του κοκκοφοίνικα	ηλιέλαιο
		καθαμποκέλαιο
		σογιέλαιο
		σουσαμέλαιο
	λίγελαιο κ.λπ.	

6. Ποια είναι η βιολογική αξία των λιπαρών ουσιών για τον ανθρώπινο οργανισμό;

Απάντηση

Κατά το μεταβολισμό, 1 g λίπους αποδίδει 9 kcal.

7. Σε 100 mL φρέσκου γάλακτος (πλήρους) περιέχονται 3,2 g πρωτεϊνών, 4,6 g υδατανθράκων και 3,5 g λιπαρών. Πόση ενέργεια εξασφαλίζετε, αν πιείτε ένα ποτήρι φρέσκο γάλα; Περιεχόμενο ποτηριού 200 mL.

Απάντηση

Γνωρίζοντας ότι κατά το μεταβολισμό, 1 g λίπους αποδίδει 9 kcal, ενώ 1 g υδατάνθρακα ή πρωτεΐνης αποδίδει 4 kcal έχουμε : Ενέργεια = $3,2 \cdot 4 + 4,6 \cdot 4 + 3,5 \cdot 9 = 12,8 + 18,4 + 31,5 = 62,7$ Kcal